

uw kenmerk
uw brief van
ons kenmerk 19.102797
inlichtingen bij
doorkiesnummer

Strategische Ondersteuning AD / GMT

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Integraal Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke
Randstad

datum
bijlage(n) 4

1. Inleiding

Verstedelijkingsalliantie

In de Zuidelijke Randstad is er een grote behoefte aan extra woningen en bedrijfsruimtes terwijl de ruimte hiervoor schaars is. In mei 2019 heeft u van ons een raadsinformatiebrief ontvangen (kenmerk 19.036285) waarin we hebben toegelicht hoe wij deze Verstedelijkingsopgave gaan aanpakken binnen Rijswijk.

Tegelijkertijd bestaat ook het besef dat de Verstedelijkingsopgave gemeentegrens overstijgend is. Zaken als het creëren van een robuust infrastructuursysteem, het voorzien in de regionale behoefte van woningen en bedrijfsruimtes, afstemming over energievoorziening en afspraken over financiële bijdragen vanuit hogere overheden zijn slechts een paar voorbeelden van onderwerpen die alleen op regionaal niveau tot stand kunnen komen.

Daarom is de Verstedelijkingsalliantie opgericht. De alliantie bestaat uit acht steden langs de Oude Lijn (spoorlijn Leiden – Dordrecht) en E-lijn, provincie Zuid-Holland en de MRDH. De acht steden zijn Delft, Den Haag, Dordrecht, Leiden, Rijswijk, Rotterdam, Schiedam en Zoetermeer.

De alliantie heeft als doel om te voorzien in de grote vraag naar (centrum) stedelijk wonen (170.000 woningen in de periode tot 2040), het vergroten van de economische agglomeratiekracht, voorzien in betere samenhang van verstedelijking en mobiliteit, voorkomen dat open en waardevol landschap wordt volgebouwd, kansen geven aan verduurzaming en vergroten van kansen voor mensen op de arbeidsmarkt door het creëren van extra arbeidsplaatsen.

Verstedelijkingsakkoord

De alliantie heeft het afgelopen jaar gewerkt aan het inzichtelijk maken van maatregelen die nodig zijn om deze doelen te halen. Hierbij werd duidelijk dat voor een belangrijk deel van deze maatregelen medewerking van het rijk noodzakelijk was. Daarom is begin 2019 een intensief overleg gestart met de ministeries van BZK, IenW en EZK om tot afspraken te komen die geborgd worden in een Verstedelijkingsakkoord tussen de Verstedelijkingsalliantie en het rijk.

2. Kern informatie

Realitycheck

Het woningbouwprogramma van de alliantie omvat 170.000 woningen binnen de acht steden in de periode tot 2040. Hiermee kan voorzien worden in ruim 80% van de totale woningbehoefte in Zuid-Holland (260.000). Om focus te krijgen in de aanpak zijn 12 transformatiegebieden geselecteerd waar de grootste opgaven zich bevinden en in totaal ca. 80.000 woningen kunnen worden gerealiseerd. Het gaat om gemengd stedelijke gebieden. Niet alleen woonfuncties, maar ook economische en andere stedelijke functies krijgen daar vorm. De Stadsas van Rijswijk (In de Bogaard, Stationsgebied en de Plaspoelpolder) is één van deze 12 locaties.

De alliantie heeft de afgelopen 1,5 jaar gewerkt aan het inzichtelijk maken welke belemmeringen weggenomen moeten worden om deze locaties te kunnen herontwikkelen. De belangrijkste conclusies zijn vastgelegd in de zogenaamde Realitycheck (zie bijlage 2).

Essentie van het Verstedelijkingsakkoord

Voor het wegnemen van deze belemmeringen is samenwerking tussen Rijk, provincie en regio noodzakelijk. In het najaar van 2018 hebben de Verstedelijkingsalliantie en het rijk besloten om te komen tot een integraal akkoord als startschot voor een langjarige samenwerkingsagenda tussen Rijk, provincie en regiopartners. Deze samenwerking heeft als doel om met elkaar een lange termijn integrale verstedelijkingsstrategie voor de Zuidelijke Randstad en uitvoeringsafspraken voor concrete locaties te realiseren.

De inhoud van het Verstedelijkingsakkoord sluit goed aan op de doelen van de Verstedelijkingsalliantie:

- De wederkerigheid tussen verstedelijking en mobiliteit wordt met dit akkoord vastgelegd (zie toelichting Adaptieve Ontwikkelstrategie verderop in deze brief)
- Het akkoord is een essentieel vervolg op de Woondeal. In de Woondeal zijn o.a. infrastructuur en het verplaatsingsvraagstuk voor Hoge Milieucategorie bedrijven (HMC) als randvoorwaarden opgenomen. Met dit akkoord wordt invulling gegeven aan deze essentiële voorwaarden om de 170.000 woningen van de Verstedelijkingsalliantie te kunnen realiseren.
- Versterken agglomeratiekracht door o.a. regionale programmering en ruimtelijke strategie voor bedrijven.
- Bevestiging van de verstedelijkingsstrategie om de woningbehoefte tot 2040 vooral in bestaand stedelijk gebied nabij HOV te accommoderen.
- Het akkoord bevat afspraken om de energietransitie en verstedelijking beter op elkaar af te stemmen.

Het is belangrijk en nuttig dat Rijswijk onderdeel uit maakt van dit verstedelijkingsakkoord. Door deze samenwerking ontstaat inzicht en draagvlak bij het Rijk en de partners binnen de Verstedelijkingsalliantie over de Rijswijkse projecten en opgaven. Het akkoord is er onder andere op gericht om de verstedelijking te versnellen door belemmeringen weg te nemen. Daarmee maakt Rijswijk onderdeel uit van een unieke propositie richting het Rijk en biedt het akkoord de basis voor steun vanuit andere overheden en vice versa waar dat nodig is. Het akkoord dient tevens als basis om tot afspraken te komen over regionale programmering van woningbouw en ontwikkeling van bedrijventerreinen en eventuele financiële bijdragen voor de realisatie van deze functies waar dat zonder hulp niet realiseerbaar is. In de bijlage 3 'Highlights Verstedelijkingsakkoord' worden enkele concrete afspraken die extra van belang zijn voor Rijswijk uitgelicht.

Relatie met Adaptieve Ontwikkelstrategie (AOS) Metropolaan OV en Verstedelijking Zuidelijke Randstad

Om de agglomeratiekracht van de regio te versterken en de verstedelijkingsopgave te faciliteren is er door het Rijk (IenW, BZK) en Regio (MRDH, Provincie, Rotterdam en Den Haag) in samenwerking met Prorail, HTM en RET gewerkt aan een integrale adaptieve lange termijn strategie voor de Schaa sprong OV in combinatie met verstedelijking (wonen en werken). Zie bijlage 1 voor het eindrapport. Deze strategie is sterk verknoopt met het Verstedelijkingsakkoord. Onderdeel van het Verstedelijkingsakkoord is het onderschrijven van de AOS.

Enkele highlights van het rapport zijn:

- Uitgaande van 6 sprinters per uur (die gaan rijden na de aanleg van viersporigheid tussen Rijswijk en Delft, verwacht in 2025), zal de OV infrastructuur over de oude lijn (spoorlijn Leiden – Dordrecht) in 2037 onvoldoende zijn om de reizigersstromen aan te kunnen.
- Door een S-bahn (vergelijkbaar met RandstadRail) te laten rijden over de oude lijn, verdubbelt deze capaciteit naar 12 'sprinters' per uur.
- Tussentijdse maatregelen die de capaciteit van 6 naar 8 sprinters per uur opvoeren, zijn mogelijk door vervallen Intercity Den Haag CS (maar met behoud Intercity Holland Spoor) en Rotterdam.
- De verstedelijkingsopgave en de groeistrategie van het OV zijn afhankelijk van elkaar. Een snellere verstedelijking zorgt ervoor dat de schaalsprong eerder nodig is en een langzamere verstedelijking zorgt ervoor dat de schaalsprong later nodig is.
- Hoewel 2037 ver weg lijkt, vergen de aanpassingen en planvorming dusdanig veel tijd dat nu al gestart moet worden met planvorming.
- Een S-bahn verbetert de bereikbaarheid van Rijswijk aanzienlijk. Niet alleen doordat er veel meer 'sprinters' per uur kunnen stoppen. Ook maakt het de aanleg van een halteplaats in Rijswijk Buiten een stuk realistischer. Deze verbeterde bereikbaarheid bevordert het vestigingsklimaat van bedrijven en bevordert de mogelijkheden voor een mobiliteitstransitie die op zijn beurt weer gunstig is voor de leefbaarheid in Rijswijk en de bereikbaarheid over de weg.

De rapportage over de Adaptieve Ontwikkelstrategie is een eerste stap in de planvorming voor een opwaardering van het openbaar vervoersysteem. In het Verstedelijkingsakkoord wordt afgesproken dat deze studie verder uitgewerkt wordt, met als doel om een S-bahn concept te realiseren tussen 2030 en 2040.

3. Gevolgen en/of vervolgtraject gevolgen

Proces na het ondertekenen van het Verstedelijkingsakkoord

Het verstedelijkingsakkoord zal worden uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma, dat zal worden besproken in het voorjaar 2020. Partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het akkoord, waarbij in dit akkoord en in het uitvoeringsprogramma helder belegd is welke partij primair verantwoordelijkheid draagt voor afspraken en activiteiten. Onderdeel van deze nadere uitwerking is het maken van afspraken met marktpartijen over binnenstedelijke ontwikkeling.

Het akkoord is vooral gericht op samenwerking en kent geen resultaatverplichtingen. Echter, er wordt wel bestuurlijk betrokkenheid/verbondenheid gevraagd. Wij zetten ons de komende jaren dan ook in voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en de ontwikkeling van de Stadsas om daarmee invulling te geven aan de Verstedelijkingsopgave van Rijswijk en de regio.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. M. Middendorp MPC

drs. M.J. Bezuijen

Bijlage(n):

1. Adaptieve Ontwikkelstrategie MOVV eindrapport – Corsanr. 19.103434
2. Managementsamenvatting Reality Check – Corsanr. 19.103481
3. Highlights Verstedelijkingsakkoord – Corsanr. 19.103461
4. Integraal Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad – 19.105097